

TBME0106 (Levelező tagozaton TBME0106_L) JELÁTVITELI MECHANIZMUSOK

Heti óraszám: 2+0+0

Kredit értéke: 3+0

Megkövetelt előzmény: -

Tantárgyfelelős: Dr. Máthéné Dr. Szigeti Zsuzsa

Oktatók: Dr. Máthéné Dr. Szigeti Zsuzsa

Számonkérés módja: kollokvium- írásbeli

A tantárgy tematikája: A sejtek közötti információcsere és jelátviteli folyamatok részletes ismertetése. A sejtek közötti kommunikáció fajtái. A jelátvitel lépései. A jelátviteli mechanizmusok fajtái, a résztvevő molekulák, receptor fehérjék típusai. Speciális receptorok. Ionotrop és metabotrop receptorok, gap junction, másodlagos hírvivők. Az intracelluláris kalciumkoncentráció szabályozása. Főbb vizsgálati módszerek, elektrofiziológia, fluoreszcens mikroszkópia, konfokális mikroszkópi vizsgáló módszerek.

Ajánlott irodalom:

Bánfalvi Gáspár: Molekuláris sejtbiológia. Egyetemi jegyzet. Kossuth Egyetemi Kiadó 2005.

Heldin, C H, Purton M: Signal transduction. Chapman & Hall, London, 1997.

Essentials of Molecular Biology, Jones & Bartlett Publishers, Inc. 1993

Gerald Karp: Cell and Molecular Biology: Concepts and Experiments. John

A tárgy tematikája heti bontásban:

1. **Előadás.** Jelátvitel, ligandok: hormonok, neurotranszmitterek, neurohormonok
2. **Előadás.** Receptorok, receptor-ligand kötés, affinitás, down reguláció, szaturáció, K_D , EC_{50} , MIC
3. **Előadás.** Intracelluláris receptorok.
4. **Előadás.** Sejtfelszíni, v. plazmamembrán receptorok: G fehérjékkel kapcsolt 7TM hélix receptorok; ízézés és szaglás.
5. **Előadás.** Sejtfelszíni, v. plazmamembrán receptorok: G fehérjékkel kapcsolt 7TM hélix receptorok; látás, β -adrenerg és kolinerg jelátvitel
6. **Előadás.** Sejtfelszíni, v. plazmamembrán receptorok: ioncsatorna receptorok.
7. **Előadás.** Sejtfelszíni, v. plazmamembrán receptorok: intracelluláris protein kinázzal asszociált receptorok, saját enzim aktivitással rendelkező receptorok - receptor tirozin kinázok, receptor szerin/treonin kinázok, cGMP receptorok, tumor nekrosis faktor receptor család, Toll-like receptorok, Notch receptorok, Hedgehog receptorok.
8. **Előadás.** GTP-kötő fehérjék, G-protein kapcsolt effektorok: adenilát-cikláz és foszfolipáz C.
9. **Előadás.** PKC, foszfoinozitol, szfingomielin/ceramid jelátviteli út.
10. **Előadás.** Másodlagos hírvivők.
11. **Előadás.** Az intracelluláris kalciumkoncentráció szabályozása.

12. **Előadás.** Adhéziós molekulák.
13. **Előadás.** Speciális sejt-sejt közötti kapcsolatok.
14. **Előadás.** Főbb vizsgálati módszerek.
15. **Előadás.** Konzultáció.

A tárgyhoz kapcsolódó gyakorlat: TBML0106 (Levelező tagozaton TBML0106_L) JELÁTVITELI MECHANIZMUSOK

Heti óraszám: 0+0+2

Kredit értéke: 0+1

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Oktatók: Dr. Máthéné Dr. Szigeti Zsuzsa, Dr. Nagy Gábor

Tematika: gyakorlatok tömbösítve megbeszélte időpontban történnek

A főbb vizsgálati módszerek bemutatása, úgymint elektronmikroszkópia, fluoreszcens mikroszkópia.

A hallgatók kiselőadást tartanak a témához kapcsolódó irodalomból.